

Drept penal

Partea generală

I. Infracțiunea

I. Complicitate la infracțiunea de tâlhărie. Circumstanțe reale

C. pen., art. 28 alin. (2), art. 211

Potrivit art. 28 alin. (2) C. pen., circumstanțele reale se răsfrâng asupra participanților, în măsura în care aceștia le-au cunoscut sau le-au prevăzut. În raport cu aceste prevederi, în cazul complicității la infracțiunea de tâlhărie, exercitarea de violențe de către autor asupra persoanei vătămate, pentru ca atât autorul, cât și complicele să-și asigure scăparea în urma săvârșirii faptei de sustragere, constituie o circumstanță privitoare la faptă, care se răsfrânge asupra complicelui, dacă acesta a acționat în consens cu autorul în desfășurarea întregii activități infracționale și a prevăzut modalitatea de a-și asigura scăparea, între care și aceea de a exercita violențe asupra persoanei vătămate.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 2892 din 8 mai 2006

Prin sentința penală nr. 296 din 27 iunie 2005, Tribunalul Brăila a condamnat pe inculpatul S.C. pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie prevăzută în art. 211 alin. (1) și alin. (2¹) lit. a) și c) C. pen., iar pe inculpatul A.F. pentru complicitate la săvârșirea acestei infracțiuni, prin schimbarea încadrării juridice din infracțiunea de furt calificat prevăzută în art. 208 alin. (1) - art. 209 alin. (1) lit. a) și i) C. pen.

Instanța a reținut că, la 11 decembrie 2003, inculpații S.C. și A.F., însoțiți de S.A., soția celui dintâi, au luat hotărârea de a sustrage bunuri din locuința părții vătămate S.H. În realizarea acestei hotărâri, inculpații au acționat soneria de la poarta imobilului, pentru a verifica prezența părții vătămate la domiciliu. Întrucât nu a răspuns nimeni, cei doi inculpați s-au hotărât să pătrundă în incinta imobilului,

inculpatul S.C. forțând sistemul de închidere al porții și, împreună cu inculpatul A.F., intrând în curtea imobilului. S.A. a rămas în stradă pentru a supraveghea zona și a anunța telefonic pe cei doi dacă apar eventuale persoane care vor să intre în imobil.

Cu ajutorul unei șurubelnițe și a unui levier, inculpații au forțat sistemul de închidere a ușii de acces în imobil, pătrunzând în interior și fiecare dintre inculpați a intrat în camere diferite, căutând bunuri de valoare. Inculpatul S.C. a sustras suma de 600 de USD, iar inculpatul S.A. nu a găsit bunuri de valoare, însă în timp ce căuta astfel de bunuri a fost sunat de S.A., fapt pentru care ambii inculpați au ieșit din imobil.

În fața porții imobilului, cei doi inculpați s-au întâlnit cu partea vătămată S.H. și, pentru a-și asigura scăparea, inculpatul S.C. a împins-o, iar aceasta s-a dezechilibrat și a căzut, după care cei doi inculpați au fugit. Din suma sustrasă, inculpatul S.C. i-a dat inculpatului A.F. 160 de USD.

Prin decizia penală nr. 472 din 24 noiembrie 2005, Curtea de Apel Galați a respins apelul declarat de inculpatul A.F., între altele, cu privire la greșita schimbare a încadrării juridice.

Recursul declarat de inculpatul A.F., prin care a invocat, în principal, cazul de casare prevăzut în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 C. proc. pen., este nefondat.

În mod corect prima instanță și instanța de apel au reținut că fapta inculpatului A.F. întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de tâlhărie.

Pentru existența complicității, în general, legea cere îndeplinirea mai multor condiții cumulative, și anume prevederea de către complice a acțiunii sau inacțiunii ce urmează să fie executată de autor și a urmărilor ei, alăturarea actului complicei la acțiunea sau inacțiunea realizată de autor, acceptarea sau urmărirea de către complice a producerii urmărilor prevăzute și contribuția efectivă a complicei la comiterea infracțiunii.

Din modul în care au conceput săvârșirea infracțiunii - lăsarea în exteriorul imobilului a soției inculpatului S.A. pentru a-i anunța telefonic despre eventuala apariție a părții vătămate - rezultă că cei doi inculpați au acționat în deplin consens, și nu independent unul de celălalt.

Atunci când partea vătămată i-a surprins ieșind din imobil, inculpatul S.C., aflat mai aproape de aceasta, a îmbrâncit-o, trântind-o la pământ, astfel că amândoi inculpații și-au asigurat scăparea.

Sușinerea inculpatului A.F., în sensul că nu a prevăzut exercitarea de violențe de către celălalt inculpat, nu poate fi acceptată, pentru că, dacă așa ar fi stat lucrurile, nu ar fi fugit, ci ar fi încercat să ajute partea vătămată.

Potrivit art. 28 alin. (2) C. pen. și practicii judiciare în materie, circumstanțele în care s-a petrecut săvârșirea unei fapte penale, în speță exercitarea de violențe în scopul asigurării scăpării din câmpul infracțional, se răsfrâng asupra tuturor participanților, câtă vreme a existat consensul tacit sau explicit ca aceste circumstanțe să producă efecte.

Din succesiunea desfășurării activității infracționale, începând cu momentul conceperii planului, rezultă că cei doi inculpați au fost permanent în consens și au prevăzut modalități de a-și asigura scăparea, între care și punerea părții vătămate în imposibilitatea de a riposta ori de a-i reține.

Desistarea inculpatului A.F. de fapta săvârșită de inculpatul S.C. ar fi trebuit să se producă într-un timp util de la momentul comiterii tâlhăriei, astfel încât instanța să poată constata dezacordul între cei doi cu privire la folosirea violenței, aspect caracteristic infracțiunii de tâlhărie.

Față de considerentele ce preced, recursul inculpatului a fost respins.

2. Legitimă apărare. Condiții

C. pen., art. 44 alin. (2), art. 73 lit. b)

În cazul în care inculpatul a săvârșit fapta de omor asupra victimei, după ce atacul acesteia constând în lovituri aplicate cu pumnul a încetat, nu sunt întrunite condițiile legitimei apărări prevăzute în art. 44 alin. (2) C. pen., întrucât, pe de o parte, nu sunt întrunite condițiile unui atac imediat, iar pe de altă parte, atacul victimei nu prezintă un pericol care să amenințe grav viața inculpatului, mijloacele folosite de victimă în atacul său nefiind în măsură să justifice riposta inculpatului. În acest caz, sunt incidente, însă, prevederile art. 73 lit. b) C. pen., deoarece inculpatul a săvârșit fapta de omor în condițiile unei puternice emoții și tulburări cauzate de modul agresiv în care s-a comportat victima.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 785 din 7 februarie 2006

Prin sentința penală nr. 398 din 14 septembrie 2005, Tribunalul Bacău a condamnat pe inculpatul R.V. pentru săvârșirea infracțiunii de omor calificat prevăzută în art. 174 raportat la art. 175 alin. (1) lit. c) și i) C. pen., cu aplicarea art. 73 lit. b) din același cod.

Instanța a reținut că, la 1 februarie 2005, în timp ce inculpatul și victima, fiul acestuia, se aflau în căruță pe un drum județean, pe fondul unor discuții contradictorii și al consumului de alcool, dar și al neînțelegerilor anterioare, victima a lovit pe inculpat cu pumnul în zona feței. După ce a coborât din căruță, inculpatul a luat scândura folosită drept scaun în timpul mersului, cu care a aplicat victimei mai multe lovituri în zona capului.

În urma loviturilor primite și din cauza intensității acestora, victima a decedat.

Raportul de constatare medico-legală a concluzionat că moartea victimei a fost violentă și s-a datorat hemoragiei și contuziei cerebrale consecutive unui traumatism cranio-cerebral soldat cu fractură de bază de craniu.

Curtea de Apel Bacău, prin decizia penală nr. 362 din 15 noiembrie 2005, a respins apelul declarat de inculpat, prin care acesta a solicitat achitarea în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. e) C. proc. pen., întrucât fapta a fost comisă în condițiile legitimei apărări.

Recursul declarat de inculpat este nefondat.

În cauză, în mod justificat s-a reținut că fapta nu a fost comisă în stare de legitimă apărare, din moment ce nu erau întrunite, cumulativ, toate cerințele prevăzute în art. 44 alin. (2) C. pen., între care și existența unui atac imediat, inculpatul lovind victima după ce atacul încetase, dar și datorită faptului că atacul victimei nu prezenta un pericol care să amenințe grav viața inculpatului, mijloacele folosite de victimă în atacul său - aplicarea de lovituri cu pumnul în față - nefiind în măsură să justifice o asemenea ripostă.

Prin urmare, în mod corect nu s-a reținut existența legitimei apărări, făcându-se, justificat, aplicarea prevederilor art. 73 lit. b) C. pen., întrucât inculpatul a săvârșit fapta în condițiile unei puternice emoții și tulburări cauzate de modul agresiv în care s-a comportat victima.

Ca atare, recursul inculpatului a fost respins.

3. Legitimă apărare. Art. 44 alin. (2¹) C. pen.C. pen., art. 44 alin. (2¹)

Escaladarea unui gard și pătrunderea victimei pe proprietatea inculpatului nu este de natură să atragă incidența dispozițiilor art. 44 alin. (2¹) C. pen., dacă victima nu a desfășurat un atac de natura celui la care se referă art. 44 alin. (2) din același cod, iar agresiunea săvârșită de inculpat asupra victimei nu a fost determinată exclusiv de pătrunderea, fără drept, a acesteia pe proprietatea inculpatului.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 2406 din 12 aprilie 2006

Prin sentința penală nr. 48 din 8 iunie 2005, Tribunalul Oradea a condamnat pe inculpatul R.I. pentru comiterea infracțiunii prevăzute în art. 20 raportat la art. 174 C. pen., cu aplicarea art. 73 lit. b) și art. 76 alin. (2) din același cod.

Instanța a reținut că, la 22 iunie 2003, partea vătămată D.P., aflată în stare de ebrietate, a proferat de la gardul ce despărțea grădina sa de cea a inculpatului insulte la adresa acestuia. Inculpatul a răspuns insultelor părții vătămate, care a escaladat gardul și, trecând prin grădina inculpatului, a intrat în curtea acestuia. Inculpatul s-a deplasat în întâmpinarea părții vătămate, s-au îmbrâncit și s-au lovit reciproc cu pumnii, partea vătămată căzând la pământ. Inculpatul a luat din curte un par și a lovit partea vătămată de mai multe ori peste corp și în zona capului, iar apoi a lovit-o cu piciorul.

Partea vătămată a suferit o fractură a osului parietal stâng, comoție cerebrală, fracturi costale și contuzie abdominală, necesitând pentru vindecare 25 - 30 zile de îngrijiri medicale.

Curtea de Apel Brașov, prin decizia nr. 349 din 9 noiembrie 2005, admitând apelul inculpatului, a desființat sentința și, rejudecând, a dispus achitarea acestuia în baza art. 10 alin. (1) lit. e) C. proc. pen. și art. 44 C. pen.

Instanța de apel a reținut comiterea faptei în legitimă apărare, întrucât partea vătămată a pătruns pe nedrept, prin escaladare, în curtea inculpatului, înarmată cu un cuțit și a încercat să lovească pe inculpat cu un par smuls din gard. În consecință, s-a apreciat că sunt îndeplinite condițiile atacului și cele prevăzute în alin. (2¹) al art. 44 C. pen., referitoare la respingerea pătrunderii fără drept a părții vătămate în imobilul inculpatului, iar riposta inculpatului - care a aplicat

multiple lovituri părții vătămate - a fost proporțională cu gravitatea atacului.

Recursul declarat, între alții, de procuror, cu privire la greșita aplicare a dispozițiilor art. 44 C. pen. referitoare la legitima apărare, este fondat.

Din probele administrate în cauză se desprinde concluzia că fapta dedusă judecății nu a fost comisă în stare de legitimă apărare.

Astfel, pe fondul unui conflict mai vechi, partea vătămată și inculpatul au avut un incident verbal, care a degenerat într-o agresiune reciprocă a părților și, doborâtă fiind la pământ, partea vătămată a fost în continuare lovită de inculpat cu parul și picioarele.

În acest context, inculpatul nu a săvârșit fapta pentru a înlătura un atac material, direct, imediat și injust, îndreptat împotriva sa, atâta timp cât victima era în imposibilitate de a-l înfrunta, fiind doborâtă la pământ.

În aplicarea art. 44 C. pen., caracterul necesar al apărării trebuie analizat nu numai în raport cu gravitatea atacului, ci și cu posibilitatea celui atacat de a-l înfrunta.

Or, în speță, din partea victimei nu a existat un atac care să îndeplinească cerințele înscrise în art. 44 C. pen., cu atât mai mult cu cât aceasta se afla în stare de ebrietate, iar pe de altă parte, inculpatul a lovit partea vătămată cu parul când acesta nu putea să-l mai înfrunte sau să reprezinte un pericol pentru inculpat.

În schimb, în cauză, există circumstanța atenuantă a provocării atâta timp cât partea vătămată a insultat pe inculpat, a escaladat gardul intrând în curtea și pe proprietatea acestuia și l-a lovit, în condițiile unei agresiuni reciproce.

Escaladarea gardului și intrarea victimei pe proprietatea inculpatului nu este de natură să atragă nici incidența dispozițiilor art. 44 alin. (2¹) C. pen. - în condițiile în care victima nu a desfășurat un atac efectiv, de natura celui la care se referă art. 44 alin. (2) din același cod, iar pe de altă parte, agresiunea nu a fost determinată exclusiv de pătrunderea, fără drept, a părții vătămate pe proprietatea inculpatului. În contextul în care între părți a existat un conflict verbal care a degenerat într-o agresiune reciprocă, situația creată nu a putut surprinde pe inculpat, după felul în care s-au derulat evenimentele și, în consecință, nu poate fi apărat de prezumția instituită prin art. 44 alin. (2¹) C. pen.

Pentru aceste considerente, soluția de achitare pronunțată în apel este nelegală și netemeinică și, în consecință, recursul a fost admis,

decizia pronunțată în apel a fost casată, menținându-se soluția de condamnare și încadrarea juridică a faptei dispuse de prima instanță.

4. Eroare de fapt. Condiții

C. pen., art. 51

Incidența prevederilor art. 51 alin. (1) C. pen. referitoare la eroarea de fapt - potrivit căroră nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, când făptuitorul, în momentul săvârșirii acesteia, nu cunoștea existența unei stări, situații sau împrejurări de care depinde caracterul penal al faptei - este exclusă în caz de îndoială, de cunoaștere nesigură, deoarece în acest caz făptuitorul acceptă posibilitatea producerii rezultatului faptei și, deci, fapta este săvârșită cu intenție indirectă. Prin urmare, fapta de a introduce în țară droguri de risc, fără drept, prevăzută în art. 3 din Legea nr. 143/2000 nu este săvârșită în condițiile erorii de fapt, dacă făptuitorul, exercitându-și funcția și având experiență în domeniul transportului internațional, a introdus în țară colete cu droguri primite spre transport fără a verifica conținutul acestora, întrucât cunoașterea nesigură a conținutului coletelor implică acceptarea de către făptuitor a posibilității de a primi spre transport și de a introduce în țară substanțe interzise, cum sunt drogurile.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 3033 din 11 mai 2006

Prin sentința penală nr. 390 din 21 septembrie 2005, Tribunalul Vaslui a condamnat pe inculpații C.V. și T.I., cetățeni ai Republicii Moldova, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 3 alin. (1) din Legea nr. 143/2000.

Instanța a reținut că inculpații lucrau la data săvârșirii faptelor ca șoferi la o firmă de transport din Republica Moldova și efectuau, în mod regulat, curse de transport de colete și persoane pe ruta Spania - Republica Moldova și retur, firma având în Republica Moldova un punct de lucru unde un angajat primea colete de la diferite persoane pentru a le transporta în Spania, contra cost. Acest angajat, martorul T.V., verifica conținutul fiecărui colet pentru a nu conține substanțe sau obiecte interzise, după care nota într-un caiet numele destinatarului și încasa contravaloarea transportului coletului, iar coletele erau încărcate în microbuzul condus, pe rând, de cei doi inculpați, pentru a fi transportate în Spania.

La 2 martie 2005, inculpații au plecat către Spania, unde au predat coletele destinatarilor și au primit, de la diverse persoane, alte 128 de colete pentru a fi transportate în Republica Moldova. În Spania, inculpații nu au mai respectat aceleași reguli cu privire la verificarea coletelor, ci doar le-au cântărit, au încasat contravaloarea transportului și au trecut în caiet numele și numărul de telefon al destinatarilor.

La 9 martie 2005, inculpații au ajuns la punctul de trecere a frontierei Nădlac, unde au declarat că nu transportă arme sau droguri și, ulterior, au ajuns la punctul de trecere a frontierei Albița, unde au declarat, de asemenea, că nu transportă arme sau droguri. La controlul autovehiculului s-a descoperit în cabină, între scaune, un colet în care se aflau 7 calupuri de culoare brun-cafenie, substanță ce a reacționat pozitiv la hașiș, iar sub bancheta din dreapta față, încă 12 calupuri identice cu primele.

Inculpații au declarat că au primit pachetul ce conținea aceste calupuri în Spania, de la o persoană necunoscută, pentru a-l preda la Chișinău numitului D.P., persoană pe care nu o cunosc, iar inculpatul C.V. a declarat că toate cele 19 calupuri s-au aflat în coletul nr. 64 și că a ascuns 12 calupuri, deoarece i-a fost frică în momentul când a auzit de la vameși că în primele calupuri se aflau droguri.

Greutatea totală a celor 19 calupuri a fost de 4,936 kg, iar în urma analizei tehnico-științifice s-a constatat că substanța era rezină de cannabis, substanță înscrisă în tabelul anexă nr. III al Legii nr. 143/2000.

Prin decizia penală nr. 38 din 14 februarie 2006, Curtea de Apel Iași a respins apelurile inculpaților.

Recursul declarat de inculpatul C.V., prin care a solicitat, în principal, achitarea în temeiul art. 10 alin. (1) lit. e) C. proc. pen., întrucât s-a aflat în eroare de fapt, nu este fondat.

Potrivit art. 51 alin. (1) C. pen., nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, când făptuitorul, în momentul săvârșirii acesteia, nu cunoștea existența unei stări, situații sau împrejurări de care depinde caracterul penal al faptei.

Pentru a fi incidentă această cauză de înlăturare a caracterului penal al faptei, trebuie să existe eroare, iar nu îndoială, adică o cunoaștere nesigură, deoarece, în acest caz, săvârșirea faptei implică acceptarea de către făptuitor a rezultatului faptei sale, rezultat pe care el îl conștie ca posibil sau ca probabil.

Or, în cauză, inculpatul cunoștea procedura ce se aplica în Republica Moldova la primirea coletelor, după cum - în virtutea funcției și

experienței în transportul internațional de coletărie și persoane - cunoștea reglementările în materia armelor și drogurilor.

În condițiile neverificării conținutului coletelor, inculpatul a acceptat o cunoaștere nesigură, ceea ce a implicat acceptarea posibilității de a primi spre transport bunuri sau substanțe interzise, cu toate consecințele juridice ale acesteia.

În consecință, recursul inculpatului a fost respins.

II. Pedepsele

5. Pedepsă accesorie. Interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a)-c) C. pen. Suspendarea executării pedepsei închisorii

C. pen., art. 64 alin. (1) lit. a) - c), art. 71 alin. (2) și (5)

Potrivit art. 71 alin. (2) C. pen., condamnarea la pedeapsă închisorii atrage de drept interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) și b) și, după caz, în art. 64 alin. (1) lit. c) din același cod, din momentul în care hotărârea de condamnare a rămas definitivă și până la terminarea executării pedepsei, până la grațierea totală sau a restului de pedeapsă ori până la împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei, iar conform art. 71 alin. (5) C. pen., în cazul în care s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii sau suspendarea executării pedepsei închisorii sub supraveghere, pe durata suspendării, se suspendă și executarea pedepsei accesorii. Prin urmare, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii sau suspendarea executării pedepsei închisorii sub supraveghere, instanța nu poate înlătura aplicarea pedepsei accesorii a interzicerii drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a)-c) C. pen., ci suspendă executarea acestei pedepse accesorii.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 6316 din 31 octombrie 2006

Prin sentința penală nr. 308/D din 19 iunie 2006 pronunțată de Tribunalul Bacău s-a dispus, în temeiul art. 183 C. pen. cu aplicarea art. 99 din același cod, pentru săvârșirea infracțiunii de loviri cauzatoare de moarte, condamnarea inculpatului minor Î.I. la pedeapsa de 3 ani închisoare.

În temeiul art. 71 C. pen. i-a fost aplicată inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen.

Curtea de Apel Bacău, prin decizia penală nr. 253 din 5 septembrie 2006, a admis apelul declarat de inculpat, a casat hotărârea primei instanțe cu privire la modalitatea de executare a pedepsei principale, dispunând suspendarea condiționată a executării acesteia, și a înlăturat dispozițiile referitoare la interzicerea unor drepturi aplicate în temeiul art. 71 C. pen.

Recursul declarat de procuror, între altele, sub aspectul greșitei înlăturări a pedepsei accesorii a interzicerii unor drepturi, este fondat.

Potrivit art. 71 alin. (2) C. pen., condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață sau a închisorii atrage de drept interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a)-c) din momentul în care hotărârea de condamnare a rămas definitivă, iar conform alin. (5) al aceluiași articol, pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii sau a suspendării sub supraveghere a executării pedepsei închisorii, se suspendă și executarea pedepsei accesorii.

Rezultă, așadar, că în mod imperativ legiuitorul a statuat că drepturile prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a)-c) C. pen., după caz, vor fi interzise în condițiile art. 71 din același cod, ori de câte ori instanța va dispune condamnarea la pedepse cu închisoarea, iar pe de altă parte, în alin. (5) al art. 71 C. pen., astfel cum a fost modificat, s-a stabilit că și în cazul în care, ca modalitate de executare a pedepsei, a fost aleasă suspendarea condiționată a executării, executarea pedepsei accesorii a interzicerii unor drepturi va fi suspendată pe perioada suspendării pedepsei principale.

Așa fiind, înlăturarea de către instanța de apel a aplicării dispozițiilor art. 71 - art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen., dispusă de prima instanță, este greșită, instanța fiind obligată să aplice pedeapsa accesorie a interzicerii unor drepturi, chiar și în condițiile în care a dispus suspendare condiționată a executării pedepsei principale, de 3 ani închisoare.

În consecință, recursul declarat de procuror a fost admis, iar decizia atacată a fost casată cu privire la dispoziția de înlăturare a art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen., făcându-se aplicarea art. 71 - art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen. și, în baza art. 71 alin. (5) C. pen., dispunându-se suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii.

6. Individualizarea pedepselor. Circumstanțe atenuante judiciare

C. pen., art. 74, art. 211 alin. (1), alin. (2) lit. b) și c) și alin. (2¹) lit. a)

Dacă infracțiunea de tâlhărie a fost săvârșită asupra unui minor, într-un loc public și în timpul nopții, prin agresiuni fizice și constrângere morală, persistența în obținerea de bani și bunuri de la victimă reflectând temeritatea inculpaților, împrejurarea că aceștia nu au fost anterior condamnați și că prejudiciul material a fost parțial reparat nu justifică reținerea circumstanțelor atenuante.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 1015 din 16 februarie 2006

Prin sentința penală nr. 564 din 11 octombrie 2005, Tribunalul Cluj a condamnat pe inculpatul minor S.R. la 4 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie prevăzută în art. 211 alin. (1), alin. (2) lit. b) și c) și alin. (2¹) lit. a) C. pen., iar pe inculpații minori V.A., A.V. și P.I., la câte 3 ani și 6 luni închisoare pentru săvârșirea aceleiași infracțiuni.

Instanța a reținut că, la 4 mai 2005, în jurul orelor 22.00, în timp ce partea vătămată L.F. se afla într-o stație de autobuz, inculpații au înconjurat-o, iar inculpatul S.R. i-a cerut suma de 1 RON. Fugind către autobuz, partea vătămată a fost ajunsă din urmă de către cei 4 inculpați, prinsă de haine și împiedicată să urce în autobuz. După plecarea autobuzului, inculpații au dus partea vătămată în spatele unui magazin din apropiere, au ținut-o de haine și de mâini și i-au luat din buzunarele hainelor suma de 5 RON și telefonul mobil în valoare de 230 RON. Pentru a-i înapoia telefonul, inculpații i-au cerut părții vătămate pantofii și suma de 30 RON, însă partea vătămată, profitând de neatenția inculpaților, a fugit. Ulterior, unul dintre inculpați a dat telefonul mobil martorului K.M., cerându-i să-l predea poliției.

Prin decizia penală nr. 239 din 15 noiembrie 2005, Curtea de Apel Cluj a respins apelurile inculpaților.

Recursurile declarate de inculpați, prin care au solicitat, între altele, reducerea pedepselor aplicate de prima instanță, sunt nefondate.

Infracțiunea de tâlhărie, în varianta agravată pentru care au fost condamnați inculpații, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 20 de ani.

Având în vedere starea de minoritate a inculpaților la data săvârșirii infracțiunii, potrivit art. 109 C. pen., limitele de pedeapsă se reduc la jumătate, în cauză limitele astfel reduse fiind de la 3 ani și 6 luni la 10 ani închisoare.

Prima instanță a aplicat inculpatului S.R. o pedeapsă de 4 ani închisoare, cu 6 luni peste minimul special de 3 ani și 6 luni, reținând contribuția mai importantă a acestuia la săvârșirea infracțiunii, iar celorlalți inculpați le-a aplicat câte o pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare, egală cu minimul special al pedepsei reduse conform art. 109 C. pen.

Reducerea pedepsei sub aceste limite ar fi fost posibilă numai prin reținerea în favoarea inculpaților a unor circumstanțe atenuante. Or, instanțele nu au constatat împrejurări care să justifice reținerea acestora ca circumstanțe atenuante.

Modul concret în care au conceput și au săvârșit infracțiunea, persistența în obținerea de bani și bunuri de la partea vătămată, minor în vârstă de 17 ani, reflectă temeritatea celor 4 inculpați, agresarea fizică, dar mai ales intensitatea constrângerii morale exercitate asupra victimei nejustificând, cum în mod corect au constatat instanțele, reținerea circumstanțelor atenuante.

Simpla împrejurare că inculpații nu sunt cunoscuți cu antecedente penale și că prejudiciul material a fost parțial reparat nu justifică o soluție contrară celor dispuse de instanțe.

În consecință, recursurile inculpaților au fost respinse.

7. Circumstanțe agravante legale. Săvârșirea infracțiunii prin violențe asupra membrilor familiei. Omor calificat săvârșit asupra soțului sau unei rude apropiate

C. pen., art. 75 alin. (1) lit. b),
art. 175 alin. (1) lit. c)

Infracțiunea de omor săvârșită asupra soțului se încadrează în prevederile art. 175 alin. (1) lit. c) C. pen. În acest caz, este nelegală reținerea circumstanței agravante prevăzute în art. 75 alin. (1) lit. b) C. pen. referitoare la săvârșirea infracțiunii prin violențe asupra membrilor familiei, întrucât aceeași împrejurare nu poate atrage o dublă agravare a răspunderii penale.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 2992 din 11 mai 2006

Notă: Decizia nr. 2992 din 11 mai 2006 este în sensul Deciziei nr. IV din 26 septembrie 2005, a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în M. Of. nr. 15 din 9 ianuarie 2006.

Prin sentința penală nr. 1 din 18 ianuarie 2006, Tribunalul Sălaj a condamnat pe inculpatul B.I. la 7 ani și 10 luni închisoare și interzicerea drepturilor prevăzute în art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen. pe o durată de 4 ani, pentru săvârșirea tentativei la infracțiunea de omor calificat prevăzută în art. 20 raportat la art. 174 - art. 175 alin. (1) lit. c) și i) C. pen. cu aplicarea art. 75 alin. (1) lit. b) din același cod.

Instanța a reținut că, în seara zilei de 2 septembrie 2005, inculpatul B.I. i-a aplicat mai multe lovituri în cap soției sale, în timp ce se aflau în locuință. Aceasta a reușit să fugă, însă inculpatul a ajuns-o în curtea locuinței și a continuat să o lovească, a legat-o cu un lanț de picioare și apoi de un cal, târând-o pe stradă. Ajuns la o intersecție, inculpatul s-a oprit, timp în care martorul M.G. a anunțat organele de poliție, iar partea vătămată a fost transportată la spital.

Prin decizia penală nr. 67 din 7 martie 2004, Curtea de Apel Cluj a respins apelul declarat, între alții, de inculpat.

Recursul inculpatului este fondat cu privire la greșita reținere a circumstanței agravante prevăzute în art. 75 alin. (1) lit. b) C. pen.

Constatându-se că inculpatul a săvârșit o tentativă la infracțiunea de omor calificat asupra soției sale, fapta trebuia încadrată în prevederile art. 20 raportat la art. 174 - art. 175 alin. (1) lit. c) și i) C. pen. Dispozițiile art. 75 alin. (1) lit. b) din același cod penal au fost greșit reținute, aceasta reprezentând o dublă agravare a răspunderii penale pentru aceeași faptă.

Împrejurarea prevăzută în art. 175 alin. (1) lit. c) C. pen. are în raport cu circumstanța prevăzută în art. 75 alin. (1) lit. b) teza a II-a C. pen. un caracter special, astfel că ea exclude aplicarea normei cu caracter general.

Prin urmare, sub aspectul reținerii dispozițiilor art. 75 alin. (1) lit. b) C. pen. hotărârile date sunt nelegale și netemeinice.

În consecință, recursul declarat de inculpat a fost admis, iar decizia atacată, precum și sentința penală nr. 1 din 18 ianuarie 2006 a Tribunalului Sălaj au fost casate numai cu privire la circumstanța agravantă prevăzută în art. 75 alin. (1) lit. b) C. pen., care a fost înlăturată.